

N:o 9.

Ank. till Riksd. kansli den 10 april 1888, kl. 1 e. m.

Första Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande n:o 4, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående statsbidrag till undervisning i slöjd åt i skolåldern varande flickor.

Då Riksdagen sedan åtskilliga år tillbaka beviljat anslag af statsmedel åt de kommuner, hvilka anordnat undervisning i slöjd för gossar, samt det syntes vara lika berättigadt, att anslag beviljades äfven till understöd åt de kommuner, hvilka anordnade undervisning i slöjd och handarbeten åt flickor, har herr *M. Arhusiander* i en inom Andra Kammarerna väckt motion föreslagit att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida icke ett lämpligt anslag af statsmedel borde äskas att årligen utgå såsom bidrag till de kommuner, hvilka anordna undervisning i slöjd och handarbeten åt flickor i skolåldern samt att Kongl. Maj:t täcktes till nästkommande Riksdag inkomma med förslag dertill äfvensom till villkoren för sådant bidrags erhållande.

Andra Kammarens första tillfälliga utskott, till hvars behandling denna motion blifvit hänvisad, har i utlåtande n:o 4 anført: att nyttan och nödvändigheten jemväl för flickor af undervisning i slöjd, hvarunder borde hänföras spånad, väfnad, stickning och sömnad, numera vore allmänt erkänd, hvarföre ock undervisning i dessa ämnen meddelades

i ett stort antal så väl stads- som landtkommuners skolor och flere landsting, exempelvis de i Upsala, Östergötlands och Gefleborgs län, lemnat bidrag till kommuner, som anordnat sådan undervisning; att, om också anordnande och uppehållande af slöjdundervisning för flickor kräfde väsentligt mindre kostnader än sådan undervisning för gossar, det likväl vore med rättvisa och billighet öfverensstämmande, att, då statsbidrag utginge till kommuner, som anordnat slöjdundervisning för gossar, åtminstone något bidrag från statens sida lemnades till underlättande af kommuners kostnader i och för undervisningen i den qvinnliga slöjden; samt att, utom det att ett dylikt statsbidrag komme att minska de utgifter, kommunerna nu måste bära för nämnda ändamål, möjligheten af ett sådant bidrags erhållande äfven vore egnadt att väcka kommunernas intresse för ett vidsträcktare införande i folkskolor af den för qvinnans uppfostran viktiga undervisningen i slöjd och handarbeten.

På grund häraf har utskottet hemställt, att Riksdagen ville besluta att i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täckes taga i öfvervägande, huruvida icke ett lämpligt anslag af statsmedel borde äskas att årligen utgå såsom bidrag till de kommuner, hvilka anordna undervisning i slöjd och handarbeten åt flickor i skolåldern samt att Kongl. Maj:t täcktes, derest Kongl. Maj:t finner saken värd understöd, till nästkommande Riksdag inkomma med förslag dertill äfvensom till vilkoren för sådant bidrags erhållande.

Sedan Andra Kammaren den 3 sistlidne mars bifallit förevarande hemställan, har detta ärende af Första Kammaren hänvisats till dess tredje tillfälliga utskott, som till besvarande af den erhållna remissen får anföra följande.

Redan då Kongl. Maj:t i sin till 1877 års riksdag aflåtna nådiga proposition angående statsverkets tillstånd och behof äskade ett anslag af 15,000 kronor såsom bidrag till aflöning af lärare i slöjd vid folkskolorna i syfte att derigenom befordra undervisningen i slöjd för gossar, framhölls, enligt hvad af det vid nämnda proposition fogade statsrådsprotokoll i detta ämne inhemtas, tillika ej mindre nödvändigheten deraf att åt flickor fortfarande bereddes undervisning i enkel linne- och klädsömnad samt stickning, än ock hurusom det vore önskvärdt att tillfälle kunde beredas till undervisning äfven i spånad, väfnad samt flättingsarbeten. Att detta oaktadt något anslag då icke äskades för befordrande af undervisningen i slöjd äfven åt flickor, berodde, enligt hvad statsrådsprotokollet vidare innehåller, derpå, att kostnaderna för denna undervisning ej kunde blifva betydliga, hvarföre understöd dertill af

staten ansågs ej behövas på annat sätt, än att tillfälle till undervisning i qvinlig slöjd beredd vid statens seminarier för bildande af folkskolelärarinnor.

Under den tid, som sedan dess förflutit, har intresset för slöjd-undervisningen i folkskolan utvecklats, väsentligen genom de statsbidrag, som lemnats för främjande af undervisning i slöjd åt gossar, och då det måste vara angeläget att jemväl undervisningen för flickor icke allenast i enkel linne- och klädsömnad samt stickning utan äfven i spånad och väfnad främjas och utvecklas, samt kostnaderna för anordnande af sådan undervisning, om ock understigande kostnaderna för slöjdundervisning åt gossar, torde vara af den betydighet, att de flerstädes, derest icke något särskildt bidrag erhålles, komma att utgöra hinder för en ändamålsenligt ordnad undervisning, hemställer utskottet,

att Första Kammaren behagade biträda Andra Kammarens beslut.

Stockholm den 10 april 1888.

På utskottets vägnar.

ALB. ANDERSON.
